

III. 5, 6 Nejvyššího Já nelze dosáhnout jinak než poznáním.

RÁMA se zeptal: Ó mudrci! Co je zdrojem mysli a jak mysl vzniká? Prosím, osvětli mi to.

VASIŠTHA odpověděl: Po zániku vesmíru, předtím, než započne nová epocha, je celý svět ve stavu dokonalé rovnováhy. Je tu nejvyšší Bůh, věčný, nezrozený a sebe ozařující. Je všemohoucí a je vším. Je označován různými jmény, jako například *Átman*, ale jde jen o název, nikoli Pravdu, neboť on sám je mimo všechny představy a popisy. Je tu, a přesto není světem pochopen a poznán. Je v těle, a přesto i něco jiného než tělo. Podobně jako ze Slunce vychází bezpočet paprsků, vznikne z něho bezpočet bohů. Podobně jako vznikají vlny na hladině oceánu, vznikne z něj nekonečné množství světů.

Je to kosmické Vědomí, v němž se objevuje bezpočet objektů vnímání. Je to světlo, v němž září Já i svět. Určuje povahu všech stvořených věcí. Jako se objevuje a zase mizí přelud faty morgány, tak v něm opakovaně vznikají a zanikají světy. Jeho forma, tedy svět, se vytratí, ale jeho Já je neměnné. Přebývá ve všem. Je schovaný v nejmenší částice a zároveň se rozlévá dodaleka. Pouhou svou přítomností udržuje tento zdánlivě nehybný hmotný svět i s jeho obyvateli v činnosti. Díky jeho všudypřítomné všemohoucí vševědoucesti dostávají jeho myšlenky a představy hmotnou podobu.

Ó Rámo, nejvyššího Já nelze dosáhnout jinak než poznáním, rozhodně ne prováděním náboženských obřadů. Nejvyšší Já není daleko ani blízko. Není nedosažitelné ani vzdálené. Je tím, co se v člověku projevuje jako zážitek blaženosti, proto jej lze v člověku uskutečnit.

Odříkání a pokání, dobročinnost a dodržování náboženských přikázání k dosažení Já nevedou. Pouze společnost mudrců a studium posvátných textů může pomoci rozptýlit nevědomost a klam. Až když je člověk přesvědčen o tom, že jediné, co je skutečné, je samo Já, dostává se mimo utrpení na cestu vedoucí k osvobození.

Odříkání a pokání jsou trápení, která způsobujeme jen sami sobě. Smysl nemá ani dobročinný skutek, jenž byl učiněn s penězi získanými na úkor druhých. To oni sklízí plody takové dobročinnosti. A dodržování náboženských povinností jen podporuje domýšlivost jedince. Pouze jediný lék dokáže vyléčit nevědomost o Bohu, a tím je zřeknutí se honby za smyslovým potěšením.